ناگهان شعر

رهی معیری

شعر اول:
ما را دلی بود که ز دنیای دیگر است
ماییم جای دیگر و او جای دیگر است
چشم جهانیان به تماشای رنگ و بوست
جز چشم دل که محو تماشای دیگر است
این نه صدف ز گوهر آزادگی تهی است
و آن گوهر یگانه به دریای دیگر است
در ساغر طرب می اندیشه سوز نیست
تسکین ما ز جرعه مینای دیگر است
امروز می خوری غم فردا و همچنان
فردا به خاطرت غم فردای دیگر است
گر خلق را بود سر سودای مال و جاه
آزاده مرد را سر و سودای دیگر است
دیشب دلم به جلوه مستانه‌ای ربود
امشب پی ربودن دل‌های دیگر است
غم خانه‌ای است وادی کون و مکان رهی
آسودگی اگر طلبی جای دیگر است

***

شعر دوم:
بس که جفا خار و گل، دیده دل رمیده‌ام
همچو نسیم از این چمن، پای برون کشیده‌ام
شمع طرب ز بخت ما، آتش خانه سوز شد
گشت بلای جان ما، عشق به جان خریده‌ام
حاصل دور زندگی، صحبت آشنا بود
تا تو ز من بریده‌ای، من ز جهان بریده‌ام
تا به کنار بودیَم، بود به جا قرار دل
رفتی و رفت راحت از خاطر آرمیده‌ام
تا تو مراد من دهی، کشته مرا فراق تو
تا تو به داد من رسی، من به خدا رسیده‌ام
چون به بهار سر کند لاله ز خاک من برون
ای گل تازه یاد کن از دل داغ دیده‌ام
یا ز ره وفا بیا، یا ز دل رهی برو
سوخت در انتظار تو، جان به لب رسیده‌ام

***

شعر سوم:
اشکم ولی به پای عزیزان چکیده‌ام
خارم ولی به سایه گل آرمیده‌ام
با یاد رنگ و بوی تو ای نوبهار عشق
همچون بنفشه سر به گریبان کشیده‌ام
چون خاک در هوای تو از پا فتاده‌ام!
چون اشک در قفای تو با سر دویده‌ام
من جلوه شباب ندیدم به عمر خویش
از دیگران حدیث جوانی شنیده‌ام
از جام عافیت مینابی نخورده‌ام
وز شاخ آرزو گل عیشی نچیده‌ام
موی سپید را فلکم رایگان نداد!
این رشته را به نقد جوانی خریده‌ام
ای سرو پای بسته به آزادگی مناز
آزاده من که از همه عالم بریده‌ام!
گر می گریزم از نظر مردمان «رهی»
عیبم مکن که آهوی مردم ندیده‌ام!

غلط ننویسیم

ثَمَن، سَمَندر
املای این دو واژه را نباید اشتباه گرفت. «ثمن» واژه‌ای عربی و به معنای «قیمت» و «سمن» واژه‌ای فارسی و نام گلی معروف است: هر آن که کنج قناعت به گنج دنیا داد / فروخت یوسف مصری به کمترین ثمنی (حافظ). «ثمن» در فارسی بیشتر در اصطلاح «ثمن بخس» یعنی بهای ناچیز به کار می‌رود.

جغَه
به کسر اول و تشدید حرف دوم به معنای «تاج». این واژه فارسی است و غالباً آن را با حرف «ق» و به صورت «جقه» می‌نویسند ولی املای صحیح آن «جغه» با حرف «غ» است.

جوهره
این واژه را در سال‌های اخیر ساخته‌اند و به معنای «اصل، ذات، سرشت» به کار می‌برند اما نیازی به جعل این واژه نبوده زیرا جوهر خود به همین معناست.

برگرفته از کتاب «غلط ننویسیم»
ابوالحسن نجفی

مدیر عامل محترم
شرکت پترو پالایش اسوه آسیا
شماره: ۱۱۴۰۶۷۱۹
تاریخ: ۱۴۰۱/۱۲/۱۵
موضوع: ضرورت ارائه پروانه بهره برداری
با عنایت به نامه شماره ۱۴۰۱۴۹۹۹۰۰۰۸۴۱۶۸۶۰ مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۰۲ شعبه اول اجرای احکام مدنی دادگستری شهرستان گرمسار جهت انتقال پروانه بهره برداری شماره ۱۲۳/۶۵۶۸۹ مورخ ۹۶/۱۲/۲۸ به نام شرکت گرشا تجارت رادین با شناسه ملی ۱۴۰۱۰۰۶۳۸۸۵، ضروری است در اسرع وقت اصل پروانه بهره برداری را به این اداره کل ارائه نمایید. قابل ذکر است پروانه مذکور ابطال گردیده و مسئولیت کیفری و حقوقی هر گونه سو استفاده از مجوز مذکور به عهده آن شرکت می باشد.
اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان سمنان- مدیر کل
۱/۱۴۰۱۰۰۹۰۰۳

شاهکار شنیدنی از «کلیدر» دولت آبادی

به‌بهانه پیش‌فروش «کتاب صوتی کلیدر» که با صدای ۱۰۰ گوینده سرشناس و موسیقی تاثیرگذار کیهان کلهر تولید شده با دامون آذری، مدیر تولید این اثر فاخر گفت‌وگو کرده‌ایم. به گفته آذری سفر به روستاهای خراسان و یادگیری لهجه مردم این خطه، بخشی اساسی در پیش تولید «کلیدر صوتی» بوده است

محمد بهبودی نیا
calture@khorasannews.com

چند روز قبل، پیش‌فروش نسخه صوتی کتاب «کِلیدر»، نوشته محمود دولت‌آبادی در پلتفرم فیدیبو آغاز شد. این رمان ۱۰ جلدی در فضای سیاسی پس از جنگ جهانی دوم (سال‌های ۱۳۲۵ تا ۱۳۲۷) در یکی از روستاهای نیشابور که به همین نام است، روایت می‌شود. دولت‌آبادی نوشتن کتاب کلیدر را از ۲۷ سالگی شروع کرد و در ۴۲ سالگی به پایان رساند. کلیدر را به جرئت می‌توان یکی از رمان‌های بلند و ماندگار ادبیات داستانی ایران به شمار آورد. در این رمان که نمونه صوتی آن با مشارکت نشر صوتی «آوا نامه» و «رادیو گوشه» تولید شده است، بیش از صد گوینده شامل گروهی از برترین گویندگان و صداپیشگان کشور مانند آرمان سلطان‌زاده، فریبا متخصص، بیوک میرزایی و... حضور دارند. همچنین تدوین صوتی اثر با موسیقی آلبوم‌ها و اجراهای کیهان کلهر، نوازنده و آهنگ‌ساز مشهور ایرانی و طیف وسیعی از افکت‌ها و فضاسازی‌های صوتی همراه شده است. نویسنده این کتاب، از کلیدر به‌عنوان یک آرزوی مهم یاد کرده و آن را «یک یادگاری برای مردم آینده ما» نامیده است.

برای اطلاع از جزئیات مراحل تولید این اثر ماندگار با دامون آذری، مدیر تولید کتاب صوتی کلیدر گفت‌وگو کرده‌ایم.

■ **پیش‌تولید دشوار و سفر به روستاهای خراسان**

بنیان‌گذار و مدیرعامل نشر صوتی «آوا نامه» می‌گوید: نشر صوتی «آوا نامه»، حدود ۱۰ سال پیش تأسیس شد و تاکنون ۹۰۰ کتاب صوتی منتشر کرده و در این مسیر با انتشارات چشمه، ققنوس، نگاه، آگاه، نشر ثالث، نیلوفر و... همکاری داشته‌ایم.

وی درباره مراحل تولید کتاب صوتی کلیدر می‌افزاید: از یک سال و نیم پیش تصمیم گرفتیم کار ویژه‌ای برای کلیدر انجام دهیم و هر چه در توان و تجربه داریم برای کتاب صوتی کلیدر به کار بگیریم. این کتاب دارای بیش از ۱۰۰ شخصیت است و ما برای هر شخصیت، یک گوینده انتخاب کردیم. در گام بعدی، کلیدر را به‌صورت مفصل خواندیم و به‌صورت دقیق بررسی کردیم. بعد از این مرحله، ۱۰ روز در روستای کلیدر و اطراف آن ساکن شدیم و با اهالی صحبت کردیم تا خاستگاهی را که فضای این داستان در آن اتفاق افتاده، بهتر بشناسیم و لهجه مردم این دیار را نیز به‌درستی بررسی کنیم.

■ **موسیقی فاخر کلهر و اثرماندگار دولت‌آبادی**

آذری تصریح می‌کند: هم اکنون بیشتر شرکت‌های تولید کتاب صوتی از موسیقی ساخته‌شده توسط آهنگ‌سازان خارجی برای پس‌زمینه کتاب‌های صوتی استفاده می‌کنند اما ما تأکید داشتیم برای این کتاب از موسیقی ایرانی بهره ببریم. در نهایت به‌صورت حضوری با استاد کیهان کلهر وارد گفت‌وگو شدیم و از این استاد برجسته اجازه گرفتیم تا از تمام آلبوم‌های موسیقی و ساخته‌هایشان برای موسیقی متن کتاب استفاده کنیم. کیهان کلهر هم که به استاد دولت‌آبادی و کتاب کلیدر علاقه‌مند بود، موافقت کرد. این تهیه‌کننده کتاب‌های صوتی می‌گوید: مرحله بعدی کار ما ضبط صداهای طبیعت در روستاهای اطراف کلیدر بود و تمام زیر صداهای کتاب صوتی، صدای طبیعت این روستاست. سرپرست گویندگان این کتاب صوتی، آرمان سلطان‌زاده است که تا امروز بیش از ۲۰۰ کتاب صوتی را گویندگی کرده و تدوین صوتی این اثر را نیز سیدز کریا موسوی انجام داده است.

■ **تأکید بر اجرای دقیق لهجه مردم کلیدر**

آذری درباره دقت فراوان در پیاده‌سازی لهجه مردم کلیدر در این کتاب صوتی می‌گوید: در این کتاب از لغات و اصطلاحات خراسانی زیادی استفاده‌شده است و ما برای این که تلفظ دقیق این اصطلاحات را پیاده‌سازی کنیم از جواد کلیدری، یکی از شاعران و کارشناسان ادبی استان خراسان که اصالتاً کلیدری است، کمک گرفتیم. جواد کلیدری به‌عنوان مشاور ادبی برای تمام لغت‌ها به ما مشاوره داد. سخت‌گیری این شاعر و پژوهشگر به حدی زیاد بود که لغاتی را که خودش نمی‌شناخت، از ادبای بزرگ خراسان می‌پرسید و در کنار این برای پیاده‌سازی بعضی از لغات که تلفظ آن بسیار سخت بود، از استاد دولت‌آبادی مشورت می‌گرفتیم. ناگفته نماند که محمود دولت‌آبادی در این کتاب به‌عنوان راوی در بخش‌هایی حضور دارد. به دلیل وسواس زیادی که داشتیم در تمام مراحل کار، استاد دولت‌آبادی کتاب صوتی را گوش می‌داد و هر جا کوچک‌ترین مشکلی وجود داشت اصلاح می‌شد.

■ **تولید کتاب صوتی از ادبیات اقلیمی همه‌نقاط کشور**

وی در پاسخ به این سؤال که آیا به‌جز کلیدر که در شاخه ادبیات اقلیمی جای می‌گیرد، در آینده قصد تولید آثاری در حوزه ادبیات اقلیمی مناطق دیگر کشور را نیز دارید، می‌گوید: با توجه به تأثیری که این شاخه از ادبیات در زنده نگه‌داشتن فرهنگ و آداب‌ورسوم مناطق مختلف کشور دارد، از مدتی پیش به سراغ این کتاب‌ها رفته‌ایم. نمونه شاخص این آثار کلیدر است. در آینده نیز به سراغ تولید کتاب صوتی داستان‌های فولکلور و اقلیمی مازندران می‌رویم و این روند در دیگر نقاط کشور نیز ادامه می‌یابد. آذری در پاسخ به سؤال دیگری مبنی بر این که برای فهم دقیق مخاطب از برخی لغات خراسانی و کلیدری چه اقدامی انجام شده است، می‌گوید: کتاب کلیدر به فارسی روان نوشته شده است؛ اما در این کتاب بعضی لغات وجود دارد که حاصل زبان محلی خراسان است. نکته این جاست که اضافه کردن لغت‌نامه در انتهای کتاب صوتی زیاد مرسوم نیست اما شاید در آینده بتوانیم لغت‌نامه را در انتهای نسخه‌های بعدی قرار دهیم.

■ **یک کتاب صوتی با هزینه‌های میلیاردی**

مدیر تولید کتاب صوتی کلیدر درباره مشکلات موجود بر سر راه کتاب‌های صوتی خاطرنشان می‌کند: صنعت نشر صوتی و دیجیتال، صنایع نوظهوری هستند و سرمایه‌گذاری‌هایی که در این صنعت انجام‌شده نسبت به نشر کاغذی بسیار محدود است. هم اینک ناشران صوتی، سعی می‌کنند با هزینه‌های چندمیلیونی کتاب صوتی تولید کنند اما کتاب کلیدر را می‌توان جزو اولین پروژه‌های تولید کتاب صوتی دانست که برای آن هزینه میلیاردی شده است. در برخی روزها به دلیل مشکلات مالی دچار تردید می‌شدیم که بتوانیم تا انتها این کار را ادامه دهیم حتی در مدتی کوتاه کار متوقف و دوباره از سر گرفته شد.

■ **وزارت ارشاد و روایت تنهایی ناشران کتاب صوتی**

وی بیان می‌کند: این کار به‌صورت کاملاً خصوصی تولید شده است. یکی از مشکلات ما با وزارت ارشاد این است که افرادی که کتاب صوتی تولید می‌کنند برای شرکت در نمایشگاه کتاب تهران به سختی غرفه در اختیارشان قرار می‌گیرد. وزارت ارشاد هنوز آن‌طور که باید نشر صوتی را به رسمیت نشناخته است. درحالی که در همه نمایشگاه‌های معتبر دنیا بخش ویژه‌ای را به کتاب‌های صوتی اختصاص می‌دهند و حمایت‌های قابل توجهی در این حوزه وجود دارد.

بازی موسیقی «پوست شیر» با روح مخاطب

پربیننده‌ترین سریال شبکه نمایش خانگی که این روزها در حال پخش است، علاوه بر جذابیت و پرکشش بودنِ داستان خود، از موسیقی تأثیرگذاری هم بهره برده که درباره‌اش نوشته‌ایم

الهه آرانیان
calture@khorasannews.com

این روزها تقریباً همه بیننده‌های شبکه نمایش خانگی به دنبال جواب یک معما هستند: «رباینده و قاتل ساحل کیست؟» سریال «پوست شیر» در ژانر درام جنایی به کارگردانی جمشید محمودی که از شبکه اینترنتی فیلم‌نت پخش می‌شود، از پربیننده‌ترین سریال‌های نمایش خانگی در ماه‌های گذشته است. این سریال که چند قسمت بیشتر به پایانش باقی نمانده، علاوه بر قصه و فیلم‌نامه جذاب و پرکشش خود که در هر قسمت مخاطب را غافلگیر می‌کند، یک وجه دیگر از جذابیت را هم دارد و آن موسیقی است که متناسب با فراز و فرودهای قصه پیش می‌رود و تأثیر داستان بر بیننده را دوچندان می‌کند.

■ **آهنگ‌ساز «پوست شیر» چه کسی است؟**

بامداد افشار، آهنگ‌ساز سریال «پوست شیر» متولد ۱۳۶۵ است که تا امروز موسیقی فیلم و سریال‌های زیادی را از او شنیده‌ایم؛ موسیقی سریال‌هایی مانند «قورباغه»، «یاغی»، «نوبت لیلی»، «رهایم کن» و موسیقی فیلم‌هایی از جمله «پوست»، «مغزهای کوچک زنگ‌زده» و «گیلدا» از ساخته‌های این آهنگ‌ساز است. بامداد افشار در سی‌وهشتمین جشنواره فیلم فجر، برای ساخت موسیقی فیلم «پوست»، سیمرغ بلورین بهترین موسیقی متن را از آن خود کرد. موسیقی سریال «پوست شیر» را می‌توان یکی از آثار شاخص بامداد افشار دانست که حسابی در دل مخاطبان این مجموعه جا باز کرده و آن‌ها را تحت تأثیر قرار داده است. هر چند که پیش از این سریال هم، موسیقی دو سریال «قورباغه» و «یاغی» با استقبال مخاطبان مواجه شده بود.

■ **کپی‌برداری از آثار هانس زیمر؟**

عده‌ای معتقدند موسیقی «پوست شیر» از آثار هانس زیمر، آهنگ‌ساز برجسته آلمانی، به ویژه موسیقی فیلم سینمایی «میان‌ستاره‌ای» از ساخته‌های این هنرمند کپی‌برداری شده است. این طبیعی است که هنرمندان هر رشته‌ای تحت تأثیر آثار برجسته حوزه کاری خودشان قرار بگیرند؛ اما این که بگوییم بامداد افشار صرفاً از موسیقی هانس زیمر کپی‌برداری کرده است، منصفانه نیست. می‌توان گفت افشار با الهام از موسیقی فیلم «میان‌ستاره‌ای» هانس زیمر، اثر شخصی خود را ساخته است و ممکن است شنونده متوجه رگه‌هایی از شباهت میان این دو اثر هم بشود.

■ **اثرگذاری موسیقی بر مخاطب سریال**

بعضی‌ها برای توصیف اثرگذاری یک اثر هنری مانند شعر یا موسیقی بر خود می‌گویند: «با روحِ مخاطب بازی می‌کند.» موسیقی سریال «پوست شیر» هم چنین کاری را می‌کند و مخاطب دوست دارد تا ثانیه آخر تیتراژ آن را بشنود؛ همچنین موسیقی متن سریال هم به خوبی با شخصیت‌ها و ماجرایشان همراه است به طوری که دنبال کردن قصه بدون موسیقی را نمی‌توان متصور شد؛ مثلاً شاید هیچ چیز جز موسیقی فوق‌العاده سریال نمی‌توانست حالِ بد پدر و مادر «ساحل» را به خاطر قتل دخترشان توصیف کند. در ادامه به نظر دو مخاطب درباره موسیقی «پوست شیر» اشاره می‌کنیم: «هر بار که موسیقی این سریال رو می‌شنوم، مو به تنم سیخ می‌شه»، «دو تا از کارهای بامداد افشار رو خیلی دوست دارم؛ «قورباغه» و «پوست شیر». بحث کپی و... واقعاً درست نیست؛ یه اثر هنری خلق شده و می‌تونه از آثار دیگه الهام بگیره. واقعاً بی‌نظیر بود.»

بعد از ۴۰ سال فیلم‌نامه سه‌جلدی مجموعه «کوچک جنگلی» به قلم ناصر تقوایی منتشر شد. به گزارش ایبنا، فیلم‌نامه سه‌جلدی «کوچک جنگلی» به قلم ناصر تقوایی نویسنده، فیلم‌ساز و عکاس پیش‌کسوت توسط نشر مس منتشر شده است. پیشتر نیز از ناصر تقوایی مجموعه داستان «تابستان همان سال» و فیلم‌نامه‌های «کاغذ بی‌خط» و «چای تلخ» به چاپ رسیده بود.

ادبی

پیام رئیس جمهور در بزرگداشت «حکیم نظامی»

نیاز به چهره‌های انسجام‌بخش مانند نظامی داریم

آیت‌ا... سید ابراهیم رئیسی به مناسبت دومین آیین هفته بزرگداشت «حکیم نظامی»، پیامی را به این مراسم ارسال کرد. به گزارش ایبنا، متن پیام به این شرح است: «به نام آن که هستی نام از او یافت / فلک جنبش، زمین آرام از او یافت. نام‌گذاری ۲۱ اسفند به نام روز بزرگداشت «حکیم نظامی»، فرصتی گران‌بها برای تجدید عهد با زبان شیرین فارسی به‌عنوان دومین زبان جهان اسلام و زبان حوزه تمدنی ایران بزرگ است و فراتر از آن، ادای احترام به ساحت سخنوری داناست که او را باید در زمره نام‌آوران ادب پارسی نامید. در زمانه فعلی که دچار گسیختگی‌های اجتماعی و چرخه‌های افراط‌گرایی، نیرنگ و خشونت در سطح جهانی و در میان اقشار بشری هستیم، به معرفی چهره‌های انسجام‌بخشِ ملی و شخصیت‌های بصیرت‌افزایی همچون حکیم نظامی در سطح جهان نیاز بیشتری داریم. شخصیت‌های بزرگی که با غنای دید، وسعت نظر، تجربه عاطفی و خلاقیت خویش، خدمت شایسته‌ای به ایران و ایرانی نموده‌اند و همواره موجب اتفاق و اتحاد گردیده‌اند. حکیم نظامی از جمله چشمه‌های زاینده ادب و حکمت ایرانی است که شعرش سرشار از مفاهیم قرآنی، آیات الهی و تعبیرهای حکمی و اخلاقی است. او از سویی حکمت و خرد و بینش و منش ناب ایرانی و اسلامی را زنده می‌کند و از سوی دیگر به زبان فارسی پویندگی و مانایی می‌بخشد. تردیدی نیست که تبیین ابعاد شخصیت حکیم نظامی و آثار ماندگار او به انسان امروز و بازکاوی مؤلفه‌های جهانی هویت ایرانی-اسلامی در آثار او، نخستین گام در راه ادای دین به ساحت این شاعر بزرگ است که فقط از عهده شیفتگان و دل‌سپردگان تاریخ، فرهنگ و حکمت ایرانی-اسلامی برمی‌آید. امروز وظیفه یکایک ماست تا از زبان فارسی به‌عنوان بزرگ‌ترین سرمایه فرهنگی و یکی از مهم‌ترین عوامل هویت‌بخشی و اتحاد ملت ایران پاسداری و هر یک به فراخور همت خویش، ظرفیت‌ها و توانایی‌های ذاتی این زبان را شناسایی کنیم. کشوری که چنین پیشینه ادبی غنی دارد، شایسته است در هجوم الفاظ، اصطلاحات و فرهنگ بیگانه، هویت غنی خود را از گزند دگرگونی و تأثیرپذیری حفظ نماید. در این میان رسالت نخبگان و فرهیختگان جامعه، خصوصاً مجامع علمی و دانشگاهی برای پایندگی و زایش این زبان شیرین و شورانگیز در تعامل با نیازها، شرایط و مقتضیات نوین علمی، اجتماعی و ارتباطی جامعه جهانی سنگین‌تر است و امید آن که منشأ دگرگونی‌های عظیمی در جامعه شود. فرصت را مغتنم می‌دانم تا در این مجال، از دست‌اندرکاران ستاد بزرگداشت حکیم نظامی و همه عزیزانی که در بخش‌های مختلف این آیین نکوداشت، تلاش و همت خویش را مصروف داشته‌اند، قدردانی کنم و برای همگان آرزوی بهروزی و سعادت نمایم. در آستانه بهار طبیعت و رمضان المبارک، همزمانی بزرگداشت نیمه شعبان را با آیین بزرگداشت حکیم نظامی به فال نیک می‌گیرم و همدلی و همزبانی تمامی پارسی‌گویان جهان را از خداوند بزرگ آرزومندم».